

Indledningen er redigeret af Katja Gottlieb og Kirsten Vad

Tilsyn ved ph.d. Jesper Tang Nielsen

Denne pdf er en læseversion af værkets indledning. Værket findes digitalt med punktkommentarer, tekstredegørelse og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2024

Indledning til

Confirmations-Sang paa Tuborg

ved Else Riisager

Indhold

- 1 Anledning
- 2 Behovet for flere konfirmationssalmer
- 3 Form og indhold
- 4 Efterliv
- 5 Anvendt litteratur
  - 5.1 Trykt
  - 5.2 Utrykt

1 Anledning

Konfirmationssalmen “Barne-Livets faure Dage” udkom første gang som et lille salmeblad med titlen *Confirmations-Sang paa Tuborg*. Salmen var blevet trykt, og Grundtvig havde sandsynligvis også skrevet den til at blive sunget ved den såkaldte hjemmekonfirmation, han holdt mandag den 7. oktober 1844 på Store Tuborg. Landstedet på Strandvejen ved Hellerup rummede på denne tid J.P. Langgaards ortopædiske institut.

Konfirmanden var en ung pige fra Fredrikshald, det nuværende Halden i Norge. Hun var indlagt på det efter datidens normer avancerede institut, som var kendt for behandlinger af børn med skoliose, dvs. skæv rygsøjle. I folkemunde blev instituttet kaldt “Retterstedet”, fordi patienterne efter sigende blev behandlet ved at være bundet med reb eller strikker, som skulle de af- eller henrettes. Som Grundtvig skrev i et brev til dronning Caroline Amalie, fandt han “det sørgeligt at see alle Smaapigerne med Strikker om Halsen paa ‘Retterstedet’”. Men idet han mindedes skriftstedet, at “Guds Ord var ikke bundet”, jf. 2 Tim 2,9, havde han igennem sommerens konfirmationsforberedelse dog snart følt, at han “sjelden eller aldrig [havde] kunnet

tale til en Ung om de Ting, som høre til Guds Rige, med saameget Frihed og Inderlighed, som der” (brev til Caroline Amalie, den 12. oktober 1844; i *Breve*, bind 2, s. 420 f.).

2 Behovet for flere konfirmationssalmer

Også af andre grunde blev Grundtvig på denne tid tilskyndet til at skrive nye og tilpasse ældre konfirmationssalmer. Allerede til forårskonfirmationen i Vartov året før havde han ladet trykke *Confirmations-Psalmer*. Det lille sanghæfte indeholdt den nydigtede “Velkommen, Morgenrøde”, der senere blev kendt som “Han, som på jorden bejler” (*Den Danske Salmebog* 2002, nr. 479). I hæftet var også genoptrykt en omarbejdet udgave af Peder Jensen Roskildes salme om hovedpunkterne i den lille katekismus “Mit Barn, fryct den sande Gud” fra 1600-tallet ([se sanghæftet her](#)).

Ønsket om nye konfirmationssalmer fandtes i disse år ikke bare hos Grundtvig og hans præstevenner, men afspejlede et udbredt behov i statskirken for at forny salmesangen ved gudstjenester og kirkelige handlinger. På grundlag af en kongelig forordning udkom i januar 1843 biskop J.P. Mynsters *Udkast til et Tillæg til den evangelisk-christelige Psalmebog* (se *Bibliografien*, bind 2, s. 203 f.).

Udgivelsen ansporede Grundtvig til selv at gå i gang med at udarbejde et tillæg, *Psalme-Blade til Kirke-Bod* (marts-april 1843), som dog aldrig nåede at blive trykt. Fra august 1844 deltog han i en salmekomite, nedsat af Københavns præstekonvent, ligesom han på eget initiativ i november begyndte trykningen af de såkaldte “Trykte Salmeblade” (se *Bibliografien*, bind 2, s. 251 f.). Konventets salmebogstillæg *Kirke-Psalmer udgivne til Prøve* udkom allerede i januar 1845. Det er et fællestræk ved de forsøg på salmeudgivelser, som Grundtvig deltog i, at de i afsnittet “Daab og Konfirmation” indeholdt et så forholdsvis stort antal som mellem 9 og 15 salmer. Heriblandt var “Velkommen, Morgenrøde” eller strofer herfra, Grundtvigs bearbejdelse af “Frygt, mit Barn, den sande Gud” – og efterhånden også “Barne-Livets faure Dage”.

3 Form og indhold

Confirmations-Sang paa Tuborg er bygget over Jesu ord til disciplene, at hvis de ikke bliver som børn, kommer de slet ikke ind i Himmeriget, jf. Matt 18,3, og ordene fra Mark 10,13-16, der også på Grundtvigs tid indgik i dåbsritualet (strofe 1; jf. Hansen 1937-1966, bind 2, s. 184). Salmens tema kan i forlængelse heraf karakteriseres som væksten i det kristne liv, der i salmen billedligt kommer til udtryk som barnets vækst i dage med Gud.

Læs mere

Om Grundtvigs forståelse af væksttanken hos den kristne kan der for eksempel læses i “Grundtvigs væksttanke – Fra menneskelivets begyndelse til dets fuldendelse” (Fibiger 1977).

Den syv strofer lange salme er stram i sin form. Strofe 1-3 beskriver vejen til Gud: I barnelivets dejlige dage kan salmens 'vi' kun nå Himlen gennem troen og dåben, hvor vi bliver børn af Gud og søskende til Jesus. Sammen med Jesus oplever vi barnedage i troen. I den centrale strofe 4 forklares væksten, der betegnes som "Christen-Livets Gaade" (strofe 4,3). Ligesom Jesus som barn voksede i visdom og var under Guds nåde, jf. Luk 2,40, skal de kristne vokse i Jesu fodspor, ved Helligånden og Herrens ord og gennem Guds vejledning og styrelse. Strofe 5-7 viser livet i troen: Barnedage med Herren er begyndelsen til evigheden og giver en anden form for klarhed end den jordiske verdens visdom. Dagene rummer samtidig de troendes svar gennem glæden i lovsangen og virkningen af Guds kraft som bevis. At salmen er disponeret omkring den centrale strofe 4, ses også af, at de tilgrænsende strofer 3 og 5 om barnedagene spejler hinanden, ligesom strofe 2 og 6 handler om verden.

Salmens tema om barnet, der bliver Guds barn i dåben og dermed begynder en vækst som kristen ved at træde i Kristi fodspor hen imod den himmelske herlighed, har en parallel i den tale, Grundtvig holdt som indledning til selve konfirmationshandlingen. I talen er billedet et andet og hentet fra Matt 7,16: Et godt træ bærer gode frugter. Bibelstedet betragter Grundtvig først som et ordsprog, der gælder for mennesker. I store træk udvikler han videre i talen, at da Jesus Kristus både er menneske og Gud, kan han fuldkommengøre de gode frugter i et fuldkomment evigt liv for alle troende. Virkningen af Guds kraft kan ses i, at det i dåben kristnede menneske og dermed det kristne verdenssamfund er vokset i gode frugter, gerninger og indsigter gennem næsten to tusind år. Det kristne menneske vil både i det jordiske og til sidst i det evige liv få del i det himmelske liv og lys, og træet vil vise sig at være "Livets Træ fra Guds Paradis" (Grundtvig 1877, s. 394-398; specielt s. 397). Væksten i de gode frugter i talen og hos barnet i salmen er betinget af Kristi frelsergerning og menneskets tro og genfødsel i dåben.

4 Efterliv

På trods af salmens klare opbygning arbejdede Grundtvig i de følgende udgivelser videre med salmen, både hvad dens udtryk angik og med antallet af strofer. "Barne-Livets faure Dage" fik sin endelige form i 8. oplag fra 1864 af *Fest-Psalmer*, hvor salmen var forkortet til strofe 1-3 og 5. *Fest-Psalmer* var et lokalt tillæg til den autoriserede salmebog, og Grundtvig udgav det til brug ved gudstjenester og kirkelige handlinger i Vartov Kirke. Da den næste autoriserede salmebog, *Psalmebog for Kirke og Hjem*, udkom i 1899 blev "Barne-Livets faure Dage" optaget i denne form, og det er også sådan, salmen blev udgivet i de følgende officielle salmebøger.

5 Anvendt litteratur

5.1 Trykt

- *Bibliografien*, se Johansen, Steen (1948-1954).
- *Breve 1926*, se Grundtvig, N.F.S (1926).
- *Den Danske Salmebog* (2002). København.

- Fibiger, Lise Brandt (1977) "Grundtvigs væksttanke — Fra menneskelivets begyndelse til dets fuldendelse" i *For sammenhængens skyld. Ord og motiver i Grundtvigs salmer og prædikener*, s. 213-246. Aarhus.
- Grundtvig, N.F.S (1843) *Confirmations-Psalmer*. København.
- Grundtvig, N.F.S (1926) *Breve fra og til N.F.S. Grundtvig*, bind 1-2, udg. Georg Christensen og Stener Grundtvig, bind 2: (1821-1872). København.
- Grundtvig, N.F.S. (1864) *Fest-Psalmer*, 8. opl. [1850]. København.
- Grundtvig, N.F.S. (1877) *Kirkelige Leilighedstaler*, udg. C.J. Brandt. København.
- Hansen, Uffe (1937-1966) *Grundtvigs Salmedigtning. Dens Historie og Indhold*, bind 1-3. Odense og København.
- Johansen, Steen (1948-1954) *Bibliografi over N.F.S. Grundtvigs skrifter*, bind 1-4. København.
- *Kirke-Psalmer udgivne til Prøve* (1845) udg. Kjøbenhavns geistlige Convents Psalme-Comitee. København.
- Mynster. J.P. (1843) *Udkast til et Tillæg til den evangelisk-christelige Psalmebog*. København.
- *Psalmebog for Kirke og Hjem* (1899). København.

5.2 Utrykt

- Grundtvig, N.F.S. (1843) "Psalme-Blade til Kirke-Bod", ms. i Grundtvig-arkivet, fasc. 382(1), Det Kongelige Bibliotek, København.